

SEMINȚELE VIETII

Din îndepărtata și super-tehnicizată Japonie ne-a sosit un mesaj artistic de o uimitoare frumusețe și prospețime, exprimând legătura cu sevele pământului, cu cele mai vechi ritualuri, cu elementele naturii, cu marea, cu vântul, cu ploaia: Trupa de Tobe și Teatru TAMAKKO-ZA.

Cunoșteam câte ceva despre teatrul tradițional japonez, despre **Nô** și despre **Kabuki**, despre comicele interludii zise **kyogen**, ca și despre experiențele unor trupe moderne **shingeki**, menite a introduce în cultura niponă teatrul de tip european. Dar trupa Tamakko-Za — nume ce provine de la cartierul Tama din Tokyo (unde ansamblul își are reședința) și de la vocabula Za = teatru — este unică în felul ei. Este o trupă tânără, al cărei întemeietor și îndrumător, Katsuyuki Suenaga, artist și pedagog, și-a propus să cerceteze și să reintroducă în circuitul modern al culturii japoneze cele mai vechi tradiții ale spectacolului teatral, tradiții izvorînd din străvechile obiceiuri și ritualuri ale vieții satului. Este un gen de teatru sincretic, în care sunetul și imaginea vizuală, cuvîntul și mișcarea, mimica și expresia corporală se unesc într-un sistem de semne de o mare forță comunica-

vă, ce transgresează barierele geografice, lingvistice și culturale, antrenînd participarea emoțională a publicului de pe orice meridian. Instrumentul principal de expresie muzicală al acestei trupe este toba — **TAIKO** —, instrument japonez tradițional ale cărui virtuți de expresivitate sînt revigorate astăzi de pasionatul cercetător și creator de artă menționat. Katsuyuki Suenaga, împreună cu trupa sa, pe care a format-o timp de zece ani, își continuă cu strălucire evoluția, de la debutul public din 1985.

Emblematic pentru programul trupei, prin titlu ca și prin conținut și mijloace, spectacolul **Semințele vieții**, prezentat la București și în alte cîteva orașe din România, e alcătuit dintr-o succesiune de numere ce îmbină tehnica desăvîrșită cu entuziasmul participării, într-un vîrtej de sunete, ritmuri și mișcări de o diversitate amețitoare. De la «Invocarea Zeului Primăverii» (prolog al unor ritualuri de stimulare a rodniciei pămîntului prin gesturile chemării din adîncuri a sevelor, prin invocarea ploii, a vîntului), trecînd prin «Ritualul sărbătorii recoltelor bogate», într-o exuberanță contagioasă, frenetică, alternînd cu ritmurile molcome și cu sunetele elegiace, tînguitoare ale fluierului și pînă la veselia dezlănțuită a unor «Jocuri de copii» (un bogat caleidoscop de imagini viu colorate — frumoase costume și măști —, dinamice, mereu surprinzătoare), s-a des-

fășurat pe scenă o adevărată demonstrație de abilitate în mînuirea unor obiecte (săbii, cîrje, foi de hîrtie), de putere de sugestie și de transpunere, de flexibilitate și expresivitate corporală, vecină uneori cu acrobația. Artiștii s-au dovedit desăvîrșiți mimi, actori și dansatori, avînd ritmul în sînge și muzicalitatea în vîrfurile degetelor, îmbinînd umorul și lirismul cu o cuceritoare candoare și cu o știință a nuanțelor care împrumută sens fiecărei mișcări și fiecărei bății de toba. Pentru că, înaintea și pe deasupra tuturor mijloacelor de expresie folosite, toba — acest Taiko misterios și multilateral — își impune prezența, în toate dimensiunile, ritmurile și intensitățile. De la toba mare, devenită tron al Zeului Primăverii (admirabil colorată masca actorului magician ce invocă zeitatea fertilității), la tobele mici atîrnate de gîtul dansatorilor, tobe de diferite mărimi și forme sînt «bătăute», construindu-se astfel un limbaj de neobișnuit rafinament, ce integrează sunetul și dansul, dînd vibrație aerului și involburînd apele mării. «Bătaia tobei» devine astfel cîntec și poezie, poezia gravă și aspră a naturii, amintindu-ne în final, în «Tobeale mării», că Japonia e o țară insulară și că însăși existența ei e condiționată de vecinătatea cu... vînturile, valurile.

MARGARETA BĂRBUȚĂ

